

pravdě neodpovídá. Uchazeč ucházej se o křivé svědectví, musí mít vědomí, že to, co svědek má podle jeho přání potvrdit, neodpovídá skutečným postřehům svědkovým, že to, co svědek má potvrdit, není subjektivním uvědoměním a přesvědčením svědkovým. Může se tudíž dopustit ucházení se o křivé svědectví i ten, kdo požádá, aby svědek potvrdil třeba skutečnost objektivně pravdivou, které však svědek nepostřehl vůbec nebo snad omylem jinak, než se skutečně sběhla. Jest tudíž objektivní podmínkou ucházení se o křivé svědectví žádost uchazeče, by svědek vypovídal jinak, než jak postřehl. Aby však toto ucházení se bylo zločinným, musí uchazeč býti si subjektivně vědom toho, že to, co svědek má potvrdit, buď vůbec odporuje subjektivním postřehům svědkovým, nebo že toho vůbec svědek nepostřehl. Z toho plyne, že stejně jako při řešení otázky viny při přímém křivém svědectví, bude i při ucházení se o křivé svědectví soudu zjišťovati objektivní pravdu, totiž jak se příběh ve skutečnosti sběhl, a z toho pak usuzovati na to, zda uchazeč, ucházej se o křivé svědectví, byl si toho vědom, že požaduje od svědka, by udal něco, co není v souhlasu se subjektivními postřehy svědkovými. Měl tudíž nalézací soud zabývati se oněmi svědeckými výpovědmi při zjišťování objektivní pravdy a po jejím zjištění přistoupiti ku řešení subjektivní stránky činu. Jelikož nalézací soud tak neučinil, jest rozsudek ohledně Antonína Č-a zmatečným a bylo proto, ježto se nelze obejít bez nového hlavního přelíčení, podle §u 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 uznati právem, jak se stalo.

Čís. 2526.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

§ 15 čís. 2 zákona (§ 305 tr. zák.) postihuje trestem všeobecné (k neurčitému počtu osob se obracející) veřejné vybízení nebo podněcování k trestným činům individuálně neurčitým, nebo jich vychvalování. Naproti tomu svádění (pokus svádění) určité osoby vojenskou službou povinné (vybízení její) k spáchání vojenského zločinu spadá pod trestní sankci §u 222 tr. zák. (§ 21 čís. 1 zákona).

Vylučuje-li zákon s mírnější trestní sazbou (§ 21 čís. 1 zákona) použití podmíněného odkladu trestu (vzhledem k ustanovení §u 35 zákona), jest použití podle článku IX. uv. zák. k tr. zák. jako mírnějšího druhého zákona s přísnější trestní sazbou (§u 222 tr. zák.), když tento zákon podmíněné odsouzení dovoluje a jest podle okolností případu za to míti, že jsou pro ně dány podmínky (není předem vyloučeno).

(Rozh. ze dne 4. listopadu 1926, Zm. II 31/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmatečné stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 18. listopadu 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem svádění k vojenskému zločinu podle §u 21 čís. 1. zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n., zrušil napadený rozsudek ve výroku o vině, jakož i ve výroku o trestu a výrocích s ním souvisejících jako zmatečný a ve věci samé uznal obžalovaného vinným, že v K. začátkem roku 1923

Bedřicha F-a, muže k československé vojenské službě povinného, k vojenským zločinům, a to ke vzpouře, k deserce a k utvoření komplotu za účelem deserce podněcoval, čímž se dopustil zločinu podle §u 222 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Po věcné stránce (čís. 9 a), 10 §u 281 tr. ř.) namítá stěžovatel, 1. že jeho výrok, zjištěný v rozsudku, nezakládá skutkové podstaty zločinu podle §u 222 tr. zák. po případě zločinu podle §§ů 9 a 222 tr. zák., nýbrž nejvýše přečinu podle §u 305 tr. zák., poněvadž prý jde pouze o všeobecné, teoretické a abstraktní vyzývání k nezákonnému jednání, uváží-li se, že Bedřich F. v době činu nekonal vojenské služby, nýbrž byl pouze vojínem v záloze a neměl býti ani povolán do činné služby. Je-li tomu tak, jest prý trestný čin promlčen, poněvadž od jeho spáchání do zahájení vyhledávání uplynulo více než rok (čís. 9 b) §u 281 tr. ř.); 2. že ke skutkové podstatě zločinu podle §u 222 tr. zák. chybí trestný úmysl v zákoně předpokládaný (čís. 9 a) §u 281 tr. ř.). Na tento úmysl nelze prý usuzovati z obsahu projevu ve spojení s dřívějším výrokem obžalovaného, jak činí rozsudek (výtka nedostatku důvodů čís. 5 §u 281 tr. ř.); 3. že soud nesprávně pořadil závadný výrok pod trestní ustanovení §u 21, čís. 1. zákona na ochr. rep., který v době činu ještě neplatil (čin byl spáchán počátkem roku 1923, zákon počal působiti 8. dubna 1923); poněvadž trestní ustanovení nového zákona, vylučující podmíněný odklad trestu, jsou přísnější než zákona starého (§ 222, 305 tr. zák.) mělo býti podle zásady čl. IX. uvoz. zák. k tr. zák. použito starého trestního zákona, byť i jeho ustanovení o délce trestu byla přísnější.

Námítky odst. 1. a 2. nejsou odůvodněny, námitce odst. 3. dlužno přiznati oprávnění. K 1. § 305 tr. zák. (stejně jako § 15 čís. 2. zák. na ochr. rep.) postihuje trestem všeobecné (t j. k neurčitému počtu osob se obracející) veřejné vybízení nebo podněcování k trestným činům individuálně neurčitým, nebo jich vychvalování. Naproti tomu svádění nebo pokus svádění určité osoby vojenskou službou povinné (po případě její vybízení) ke spáchání vojenského zločinu spadá pod trestní sankci §u 222 tr. zák. po případě §u 21. čís. 1. zák. na ochr. rep. V souzeném případě zjišťuje rozsudek formálně bezvadně, že obžalovaný sváděl Bedřicha F-a, záložního důstojníka čsl. branné moci, k vojenským zločinům, uvedeným v druhé části vojenského trestního zákona, totiž ke zločinu vzpourey podle §u 159 voj. tr. zák., deserce podle §u 183 voj. tr. zák. po případě utvoření komplotu k páčání deserce podle §u 216 voj. tr. zák. Jedná se tedy o svádění určité osoby, a to způsobilého předmětu, k páčání určitých vojenských zločinů, tedy o činnost, spadající pod trestní sankci §u 222, nikoliv §u 305 tr. zák. K 2. Rozsudek zjišťuje formálně bezvadně, že obžalovaný sváděl Bedřicha F-a k páčání určitých vojenských zločinů ú m y s l n ě, a usuzuje tak logicky správně jednak k obsahu výroku obžalovaného, jakož i z toho, že obžalovaný navázal svou výtku na poznámku F-ovu, že, jako důstojník čsl. armády splní svou povinnost, stejně jako dříve v Rakousku. Pouhým popíráním

trestného úmyslu v rozsudku zjištěného, brojením proti němu a důvodům, o něž soud své přesvědčení o subjektivní vině obžalovaného opřel, neprovádí zmateční stížnost ani hmotněprávního zmatku čís. 9 a) ani formálního čís. 5 §u 281 tr. ř. po zákonu.

K 3. Správná jest námitka, že soud měl na čin spáchaný před působností zákona na ochranu republiky použítí podle článku IX. uvoz. patentu zákona starého — tedy předpisu §u 222 tr. zák. jako mírnějšího. Nalézací soud má sice pravdu, že co do způsobu a délky trestu jest mírnější nový zák., stanovící v §u 21. čís. 1. trest prostého žaláře v sazbě šesti měsíců až pěti let, než § 222 tr. zák., který ukládá trest těžkého žaláře v trvání od jednoho do pěti let. Pravdu má i v tom, že případná přísnější ustanovení zák. na ochr. rep. o podpurném trestu peněžité pokuty v §u 29, o povinné ztrátě práv a oprávnění v §u 32 a o vypovězení cizozemce (ježto obžalovaný jest říšskoněmec. příslušníkem — § 29) tu nepřicházejí v úvahu, poněvadž trest peněžité pokuty nebyl vysloven a pro výroky podle §§ 32 a 33 zákona na ochr. rep. není zákonného předpokladu (trest nejméně jednoho roku), avšak přehlíží, že v případech, kde jeden zákon vylučuje použítí podmíněného odkladu trestu (tu § 35 zákona na ochranu republiky), dlužno použítí druhého jako mírnějšího tenkrát, když odklad výkonu trestu dovoluje, a když podle okolností případu lze za to míti, že jsou proň dány podmínky (když předem není vyloučen). Jenom tenkrát, kdyby nebylo v konkrétním případě podkladu pro odklad, kdyby jej zák. vylučoval (§ 2. zák. o podm. odsouzení) bylo by třeba vyměřiti trest bezpodmínečně podle zákona, obsahujícího trestní sazbu mírnější. V souzeném případě nelze podle obsahu spisu tvrditi, že byl odklad výkonu trestu vyloučen, poněvadž obžalovaný je až na nepatrné potrestání pro přestupek podle §u 496 tr. zák. zachovalý. Také není tu výroku, že toto dobrodiní nelze mu povoliti pro nedostatek podmínek v §u 1. zákona o podmíněném odsouzení. Nalézací soud, jehož věci bude, by tuto otázku řešil (§ 7. zákona o podmíněném odsouzení), se jí ze svého stanoviska dosud nezabýval a výroku v tomto směru neučinil. Zrušovací soud nemůže sice vzhledem k velikému předpisu §u 7. zákona o podmíněném odsouzení tento nedostatek nahraditi vlastním výrokem, může však nicméně rozhodnouti ve věci samé o kvalifikaci činu obžalovaného, ježto proň stačí, že odsouzením podle §u 222 tr. zák. se obžalovanému zachovává možnost dosíci toho, by trest mu uložený podle tohoto zákonného ustanovení byl po případě podmíněně odložen, což by znamenalo, že snad nebude vůbec vykonán. Právě vzhledem k této možnosti má obžalovaný při použítí §u 222 tr. zák. lepší čáku, než kdyby se naň použilo ustanovení §u 21 čís. 1. zákona na ochranu republiky, jež stanoví sice trest co do způsobu a míry mírnější, nepřipouští však vzhledem k ustanovení §u 35. zákona podmíněného odkladu výkonu trestu a jest proto ve své celistvosti přísnější než § 222 tr. zák. Zmateční stížnost jest tedy podle čís. 10 §u 281 tr. ř. odůvodněna a bylo jí vyhověti a ve věci samé uznati, jak se stalo.

Čís. 2527.

Lesní personál (velkostatku) jest oprávněn zakročiti jako veřejná stráž (§ 68 tr. zák.) proti osobám, používajícím proti zákazu při sběru